

Ljudski Glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMRUSKE OKRAJE

Štev. 18 — Leto III.

Murska Sobota, 10. maja 1951

Cena 5 din

Nove perspektive gospodarstva v soboškem okraju

IZ ZASEDANJA OLO V MURSKI SOBOTI

24. 4. 1951 je imel okrajni ljudski odbor v Murski Soboti svoje tretje zasedanje, kjer je pregledal svoje naloge in sprejel sklepe za bodoče delo. Razprava na zasedanju je bila posvečena predvsem komunalni dejavnosti okraja in reorganizaciji trgovine, ki z ozirom na nove sprostitev v odkupni politiki in v uveljavljanju nove trgovske politike več ne odgovarja.

Iz poročila izvršnega odbora je bilo razvidno, da je IO zelo uspešno delal, predvsem na področju kmetijstva, saj je pravočasno preskrbel umetna gnojila za dvig hektarskega donosa, kot dobra semena, ki so jih lahko kmetovalci prejeli za zamenjavo za potrošno blago, kot tudi proti plačilu po višjih komercialnih cenah. Posebno paznjo je posvetil živinoreji. Ustvaril si je evidenco nad rodovniško živino zaradi vzgojitve dobrega plemena. Pri odkupih je imel manj sreče, vendar bi ob večjem zalaganju in boljšem delu, predvsem odkupnega aparata, lahko bilo stanje vsaj v letošnjem letu boljše.

Na področju obrtne dejavnosti so ustanovili obrtni servis, ki zelo uspešno dela, saj zalaga vse obrtne stroke s potrebnimi surovinami. Zadrudnemu skladu je preskrbel sredstva za njegovo nemoteno delovanje, in tudi izročil v upravo žago da se lahko vzdržuje.

Komunalni dejavnosti je zasedanje posvetilo precej pažnje, posebno po vzdrževanju cest. V okraju je izredna gradbena aktivnost, vendar se gradnjam v strokovnem oziru ne polaga dovolj pažnje. Brezvestni mojstri, katerim gre l' za zaslužek, gradijo našemu delovnemu človeku stanovanjske hišice, ko so strokovno tako slabo zgrajene, da morajo po preteku 12 in tudi 10 let ti siromaki graditi že druge. Govorilo se je tudi o gradnji zadrudnih domov, ki so sicer nekateri že davno končani in služijo svojemu namenu, kot dom v Cepincih, Gor. Lendavi itd., dočim drugi na pol dograjeni stojijo, z zadrudnim materialom pa se okoriščajo tatovi, ki ga počasi odnašajo. OLO je sklenil, da bo napravil temeljit konec brezvestnim mojstrom ter napravil revizijo gradbenih dovoljenj. Pri zadrudnih domovih pa bo uvedel najstrožje preiskave in krivce pozval na odgovornost. Ker so ceste močno zanemarjene, in bo kmalu promet po njih nemogoč, je OLO sprejel odlok o obveznem vzdrževanju cest, s katerim je predpisal obveznost vsemu prebivalstvu, organizacijam in ustanovam, da so dolžne prispevati k vzdrževanju.

Posebno paznjo je posvetil vprašanju trgovine, kjer se je po referatu poverjenika za trgovino razvila živahna diskusija. V zadnjem času se je

precej preusmerilo naše gospodarstvo, zaradi tega morajo slediti tudi ukrepi v blagovnem prometu, ki so sestavni del gospodarske politike. Sistem iz prvega razdobja našega gospodarskega razvoja je zastarel, ker se morajo sedaj upoštevati objektivni gospodarski zakoni, to je ponudbo in povpraševanje. S tem se bo bolje razvijala pobuda proizvajalcev, tako da bo proizvodnja prisiljena izdelovati ono blago, za katerim je povpraševanje. Razlogi, ki silijo k temu načinu trgovanja so sledeči:

Stari način delitve blaga je postal za protekcionisti. Dogodilo se je tudi to, da je v eni trgovini blago stalo, v drugi pa je bilo veliko povpraševanje.

Kmet ni bil zainteresiran prodajati svoje pridelke, ker so cene blagu bile tako nizke, da je to blago skoraj več stalo na stroških prevoza, kot pa je to bila njegova prodajna cena. V novi trgovini mora biti kmet zainteresiran na prodajo, ker bo potem tudi lahko kupoval.

Ravno zaradi delitve blaga po kontingentih je bila trgovska mreža neelastična, ker sam trgovec, oziroma poslovođa, ki je bil plačan, če je delal ali ne, ni imel interesa iskati sam virov nabave.

Zaradi gornjih ugotovitev je bilo potrebno te nedostatke odpraviti in v celoti sprostiti iniciativo trgovini, naj vsak trgovec nabavlja kjer koli hoče in urediti njegovo plačo po njegovem prometu. Ravno tako je bilo treba usmeriti cene in s tem zainteresirati kmeta na prodajo. Ta novi način trgovine pa nujno sili k temu, da se izvrši v trgovskem aparatu decentralizacija. V trgovskem aparatu imamo več enakih forumov, ki opravljajo ene in iste funkcije, četudi bi lahko delal en tak forum ter bi s tem ogromno zmanjšali stroške trgovine. OLO je prišel do zaključka, da zaradi nabave blaga ustanovi grozistično podjetje za okraj Murska Sobota ter s tem zniža kader v trgovini od 96 delavcev in uslužbencev le na 50, ki bodo lahko izvršili isto delo kot prejšnjih 96. To grozistično podjetje bo imelo svoje nabavljake, svoj prevoznik in bo dostavljalo blago vsaki poslovalnici po njenem naročilu. Na ta način se prevoznik bolje izkoristi in nekurantno blago ne more obležati. Posamezni poslovođe vseh sektorjev trgovine bi samo naročali blago pri grozistu po želji. Grosisti bi določali tudi maloprodajne cene, ki bi bile povsod vsklajene.

Uprava OZKZ se bo bavila predvsem s preobrazbo kmetijstva, ustanavljanjem in poslovanjem KDZ in s kmetijsko proizvodnjo. Pri upravi OZKZ pa bi bil namesto podjetja le trgovski

odsek, ki pa bi vršil le gotove posle v pogledu knjigovodstva, instruktaze in kontrole. Kmetijske zadruge bi se popolnoma osamosvojile. Vsaka bi imela svoj tekoči račun in svoj kredit. Knjigovodstvo za posamezne zadruge bi se pa vodilo pri trgovskem odseku, ali pa na terenu. S to reorganizacijo se stroški trgovine znatno znižajo, blagovni promet se bo hitreje odvijal in zadrudni odbori bodo lahko brez kakih ovir samostojno upravljali svojo zadrugo. Posebno paznjo je treba posvetiti kreditom teh zadrug, ker krediti sami niso garancija za njeno poslovanje, da se v vsaki zadrugi organizirajo kreditni odseki, v katere bi zadrudniki vlagali (Se nadaljuje na 2 strani)

Pripravimo se za „Titovo štafeto“

Nekaj manj, kot poldrugi mesec nas loči od tradicionalnega praznika jugoslovanskih narodov — rojstnega dne maršala Tita. Tudi letos bodo 59. obletnico Maršalovega rojstva počastili vsi narodi Jugoslavije, predvsem pa fizikulturniki, ki se že pripravljajo.

Prve „Titove štafete“ iz Slovenije bodo leto: krenile iz obmurskega telovadnega okrožja — Dol, Lendave in VINOŽELEZNE DVERI.

Tako bodo prvi ponesli borbene pozdrave in čestitke fizikulturniki iz naftnih polj Dol, Lendave, ki bodo pričeli s tekomo 21. maja ob 9,45 uri proti Murski Soboti—Gornji Radgoni—Mariboru—Ljubljani.

Istega dne ob 10,15 uri bodo tekli fizikulturniki s štafetno palico od Vinogradniške zadruge — Železni dveri skozi vinograde proti Ljutomeru—Ormožu—Ptuj—Mariboru in Ljubljani, od koder vodi glavna proga skozi Hrvatsko do Beograda, kjer bodo štafetne palice predane v roke maršalu Titu.

Ljudska republika Slovenija bo imela letos 6 glavnih prog, od katerih sta dve zgoraj opisani, početni iz obmurskih krajev. Vsak okraj naj si takoj organizira svoj štab za izvedbo štafete in kot vedno organizira na svojem terenu številne lokalne proge.

Krajevne organizacije v krajih, kjer bodo štafete pričele s tekomo, naj pripravijo štafetne palice in pozdravne resolucije.

Mladinske in fizikulture organizacije, organizirajte sposobno mladino, da bo aktivno sodelovala v štafeti. Vsak mla-

dinski aktiv naj postavi tekače od vasi do vasi.

Za letošnja štafeto je čas skrajšan, da se mora gibati v brzini „od rok do rok“, to je 1 km v 3. minutah. Tekači se naj razmeščajo v razdaljah 1200 do 1500 metrov.

Veliko število prog in večja hitrost bo omogočila vsakemu mladincu in mladinki-fizikulturniku, da častno ponese štafetne palice in pozdrave maršalu Titu.

Dobro uspela telovadna akademija v Murski Soboti

V soboto zvečer je v prostorih kinodvorane domače TD M. Sobote privedilo celovečerno telovadno akademijo, na kateri je nastopalo 120 telovadčev-članov, članic, mladink in mladincev ter pionirjev. Celotni program je bil pester ter dobro zamišljen, kar gre pohvaliti vaditeljem, predvsem tov. Flegarju in tov. Celečevi, ki se nista ustrašila težav, temveč sta samoiniciativno rešila vse probleme. Posebno toplo so bili pozdravljeni člani na orodju, tembolj ker je ta panoga fizikulture zadnje čase v M. Soboti močno zastala.

Ob podani akademiji se nam vsiljuje vprašanje, kako dolgo bo še domače TD v Murski Soboti betočilo za svoje prostore, ki jih uporablja mestni kino. Čas bi že bil, da se čim hitreje dogradi nova kino dvorana, ker bo le tako TD dobilo širše možnosti za delo, kar zdi nima. Sobočanci, ki so množično obiskali telovadno akademijo, so toplo pozdravili nastop telovadčev ter si v bodoče še žele podobnih nastopov.

Za zgraditev kulturnega doma v Trstu

Po vsem Prekmurju je naletel poziv za pomoč tržaškim Slovencem pri gradnji slovenskega kulturnega doma na velik odziv. V nekaterih vaseh, kot na primer v Lipovcih, so kmetje začeli zbirati denar za kulturni dom sami, brez vsakršnega poziva. Lipovcem so se kmalu pridružile ostale vasi. Ze v prvih dneh so v Domanjševcih zbrali kmetje preko 4300 dinarjev, v Melincih 2200 itd. Zelo lepo se je izkazala igral-ska družina državnega posestva v Rakičanu, ki je čisti dobiček prve predstave »Utopljenca«, to je 8000 dinarjev, odstopila za gradnjo slovenskega kulturnega doma in Trstu.

Tudi člani sindikalnih podružnic v Murski Soboti že pridno zbirajo denar. Prosvetni delavci so vplačali vsak po 100 dinarjev. Med ustanovami in podjetji pa je bilo prvo Okrajno gradbeno podjetje, ki je sklenilo, da bo dalo za dom v Trstu 50.000 dinarjev.

Akcija za zbiranje pomoči za slovenski kulturni dom v Trstu bo v mursko-soboškem okraju trajala do 31. maja. Do tega dne naj vse frontne organizacije denar zberejo in ga izročijo Okrajnemu odboru OF v Murski Soboti, ki bo denar nakazal naprej. Do tega dne naj tudi sindikalne podružnice zaključijo z zbiranjem in denar izročijo Okrajnemu sindikalnemu svetu, ki bo vodil evidenco nad tem, koliko je katere ustanova prispevala.

Malo več razumevanja za 27. maj

Obmursko telovadno okrožje, katero je bilo šele letos organizirano, in ki zajema delokrog vseh štirih okrajev Obmurskega okrožja in Ljutomeru, bo 27. maja izvedlo množično okrožno letni nastop v Murski Soboti. Sodelovala bodo vs telovadna društva, šole in ostali športni klubi iz vseh štirih okrajev Obmurskega okrožja.

Priprave za ta nastop so že v polnem teku. Program je v glavnem že določen. Na ta telovadni nastop se pridno pripravljajo pionirji in pionirke Murske Sobote in Ljutomeru.

Manj zanimanja pa imajo do skupnega sodelovanja forumi v Gor. Radgoni. Se slabše pa je stanje v Dol, Lendavi, ki se niti povabilu niso odzvali.

Kljub vsem takim težavam, ki jih ima to mlado telovadno okrožje, bo edino lahko ob sodelovanju in podpori ljudske oblasti, ta manifestativna prireditve uspela.

Voditelji, funkcionarji in članstvo fizikulture organizacij — vložite ves trud v dobro pripravo, za svoj največji praznik.

V Ljutomeru je bila razstava

V počastitev 10. obletnice OF so v Ljutomeru odprli razstavo krojaških in čevljarških izdelkov.

Krojači, šivilje in čevljarji mestnih podjetij so se mnogo trudili, da bi postavili v lasten razstaveni prostor kakovostne izdelke. Izdelki so res lepi ter je treba kolektivno izreči vso pohvalo za vložen trud.

Razstava je bila odprta na dan Fronte.

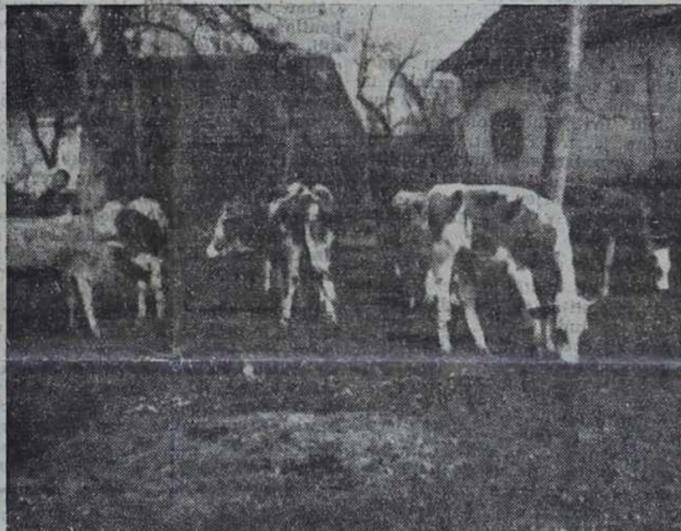
Mizarji in borbi za načrt

Kljub preusmeritvi proizvodnje v obratu so delavci ljutomerskega lesno-industrijskega podjetja presegli svoje načrtna naloge.

Proizvodni načrt v svojem I. tromesečju so presegli za 30 odstotkov. Pomagali so pri popravilih cest in ureditvi prostora okrog spomenika padlim žrtvam v NOB. V fond Osvoobodilne fronte je kolektiv prispeval večje število prostovoljnih ur, ki presegaajo vrednost 5 tisočakov.

Kolektiv skrbi za podeželske delavce, katerim pomaga pri gradnji stanovanj.

Zadrudnica Kata je dobra živinorejka

Ko pišemo in govorimo o kmečkih delov. zadrugah in življenju zadrudnikov, včasih naredimo pomembne napake grajamoz zadrugo kot celoto, ne da bi se ozirali na tiste »skromne in počtne zadrudnike«, ki so tudi ob najtežjih trenutkih na mestu ter ne vržejo puške v koruzo.

Med te gotovo spada tudi stara Repičeva Kata, zadrudnica v kmečki delovni zadrugi na Krapju. Zadrudnica Kata kljub svojim 73. letom, dnevno skrbi za 15, pa tudi več glav goveje živine ter s tem izpolnjuje in presega dnevno normo. V sled slabega gospodarstva je zadruga na Krapju lanske jeseni vskladila izredno malo krme, tako da je živini primanj-

kovalo krme že v zimskih mesecih. Tu se je zadrudnica Kata dobro znašla — uporabljala je različne odpadke kot so koruzni storži in drugo. Vse to je na več način pripravila kot krmo za živino.

Življenjska povest stare Kate je grenka, podobna vsem tistim malim ljudem, ki so si dolga leta iskali kruh pri tujih gospodarjih. Šele na stara leta je našla pot v zadrugo, kjer kljub starosti z veseljem opravlja svoje delo. Primer stare Kate naj služi vsem ostalim zadrudnikom, ki le od časa do časa prihajajo na delo ali pa sploh ne — takih je v zadrugi Krapje še nekaj!

To niso mačje solze — 1.700.000 dinarjev

»Kaj ste napravili v šestmesečnem tekmovalstvu?« sem vprašal frontovce ljutomerskih rajonov.

»Pridite, poglejte si našo razstavo. Kaj bi zmeraj govorili!«

Res! V poročni dvorani je razstava. Za kratek hipc postojmo pri razstavljenih predmetih.

KAJ SEM VSE NAPISAL V SVOJO BELEZNIČO?

V rajon ljutomerske Fronte razstavlja zaslužen knjižno zbirko. Poleg nje je pohvalna diploma. Zakaj so jo prav oni sprejeli? Vem, da ne veste! 300 prostovoljnih ur se skriva za priznanjem Bili so pri spomeniku, na cestah, pri gradnji novega dirkališča in drugod. A najvažnejše: Vzgjajali so se v telovadnem društvu, v SKUD in na svojih sestankih. Na grafikonu je še zapisano: 3355 prostovoljnih ur pri vzgojivnem poslovanju, 12 novih članov Fronte in 4 novi člani SKUD.

Nemara jim je »Simonov« za petami? Tako je. Njegovi volivci so obenem frontovci, prosvetarji, fizikulturniki, mladi tehnik! Vse vzgojne oblike dela so poiskali, tem pa dodali še 500 prostovoljnih ur.

Zadruga! Mar delajo zadrudniki izven Fronte? Ne, tega niso dovolili. V tem tici skrivnost uspehov, ki jih uvrščajo med najboljše v okraju.

Slike, grafikon, podatki... Kaj mislite? 60 zadrudnikov opravlja poljska dela na zemljišču, kjer bi potrebovali 200 pridnih rok. To niso mačje solze! Pridelali pa so le, saj so dali državi nad-

15 stotov poljskih pridelkov, 15 tisoč litrov mleka, preko 24.000 litrov vinske kapljice.

In koliko so zaslužili? Zadruga jim je položila na dlan preko 1.700.000 din, za 387.500 din kmečkih bonov, 790 kg sladkorja, 320 kg olja. Številke, kaj?

Kaj pa boste storili za letošnja kmetijsko produkcijo? Poglejte! Obiskovalcu so kar naravnost povedali, da bodo število živine zvišali od 43 na 70 repov, natočili v sode 3000 l vinske kapljice, pomagali zemlji, da bo več pridelkov dajala...

Na velikem pultu vidimo zbirko raznoterih knjig in brošur. Vse so šle skozi roke frontovcev. Zares, knjiga je priljubljena prijateljica našega človeka. V prvem letu obstoja je imela mestna knjižnica 322 knjig in 274 obiskovalcev, ki so prečitali 1476 knjig. To je bilo lani, a letos? Letos pa tale uspeh: dvig našč čitalnice, ki ima 1976 knjig in 2495 obiskovalcev, a rezultat tega: 5596 izposojenih knjižnih del. Res napredek!

Urbanistična rešitev! Kakšna novotarija pa je to? Gre za pravcati načrt bodočega prleškega mesta. Vanj so vrisali številni objekti, nova poslopja, šolske zgradbe... vse za bodočnost, ki ji Ljutomerčani hite naproti. Razstavljajo tudi radioamaterji in klubi tehnikke.

»A mi gremo naprej, tekmujejo še dalje,« so zapisali na veliko parolo. Drugič se zagotovo srečamo še bolj veseli v tekmovalstvu, ki ga bo ljutomerska Fronta nadaljevala z nezmanjšano oddolnostjo.

Soboške sind. podružnice delovnih kolektivov so tekmoval

Tudi sindikalne podružnice soboškega okraja so tekmoval v čast 10. obletnice Fronte in delavskega praznika.

Navajamo nekaj najboljših, ki si zaslužijo res vse priznanje.

Tako je sindikalni kolektiv Kmetijske šole v Rakičanu izvršil 100 odst. svoje planske naloge ter dvignil kulturno dejavnost v podružnici. Za šestmesečno tekmovalje mu je III. kongres OF Slovenije podelil marmornato ploščo z napisom »Prvi med državnimi posestvi«. Ploščo so odkrili na proslavi 1. maja in jo bodo kot spomin na tekmovalje vzdali v steno. Podružnica ima svoj lastni SKUD, ki je v času tekmovalja privedil 17 kulturnih predstav in dve proslavi. Nastopili so tudi v Cepinskem zadrudnem domu ob veliki udeležbi vaščanov in šolske mladine. Za proslavo 1. maja so razglasili tudi 30 udarnikov, poleg tega pa razdelili 87.000 dinarjev nagrade za najboljša delavce.

Sindikalna podružnica Tovarne mesnih izdelkov je prispevala 637 prostovoljnih ur za tlakovanje ceste, nove avtobusne postaje. Ravno tako so za razstavo izdelali krasne in okusne mesnate artikle. Poleg tega pa so se organizirali dramsko skupino, ki bo šla v kratkem v goste v bližnje vasi. Tudi kolektiv Mestno-obrtno storitvenih podjetij je v času tekmovalja dvignil kvaliteto svojih izdelkov na 80%. Uvedli so tudi knjigo vtisov, kjer lahko vsak potrošnik vpiše mnenje o izdelkih. Tudi v prostovoljnem delu ne zaostajajo. Člani sindikalne podružnice kovinske galanterije so napravili nad 280 prostovoljnih ur. Ob priliki tekmovalja so popravili posode vaščanov Prosenjakovec in Fokovec. 22. aprila pa je imela podružnica fizikulture prireditve.

Kolektiv Okrajne zveze kmetijskih zadrug je v kratkem času pri razkladanju vagonov in pri tlakovanju ceste izvršil nad 2800 prostovoljnih ur. Kolektiv pa mnogo polaga tudi na strokovni dvig članstva, saj so skoraj vsi položili strokovne izpite. Člani sindikalne podružnice Narodne banke v M. Soboti so

organizirali po sindikalnih podružnicah instruktorska predavanja o delavskih svetih in o finančnem poslovanju v zadrugah. Za to požrtvovalno delo so člani podružnice prejeli pismo pohvalo od Centralne uprave Narodne banke FLR.J.

Prav razgibano kulturno-prosvetno delo pa je pokazal kolektiv okrajne pošte, saj je na pobudo vsega članstva ustanovil svoj pevski zbor in dramski skupino. Polovico izkupička od prireditve pa bodo prispevali za gradnjo kulturnega doma v Trstu. Doslej so že podarili državi 145 prostovoljnih ur. Med najbolj požrtvovalne sindikalne podružnice lahko prištevamo soboško bolnišnico. Za gradnjo kulturnega doma v Trstu je zbrala kar 3000 dinarjev. Preko 1000 prostovoljnih ur so porabili pri notranji ureditvi bolnišnice in ekonomije. Obenem so na domačem odru uprizorili »Županovo Micko« ter uredili knjižnico. Poleg članov, si tudi b. iki izposojajo iz lepo urejene knjižnice knjige in drugo berilo. Uslužbenci Odkupnega podjetja poljedelskih pridelkov so s prostovoljnimi delom popravili cesto od železniške proge do podjetja. Za to delo so vložili nad 1500 prostovoljnih ur. V podjetju pa so uvedli na področju njihovega dela vsestransko štednjo. Kaj pa kolektiv sodišča? Ta mali kolektiv pa je v tekmovalju privedil 400 kg pisarniškega papirja. Start neuporabni arhiv v težini 5000 kg so prodali soboškemu Odpadu.

Malo slabša podružnica pa je OLO, ki je pri taki množini uslužbencev prispevala v času tekmovalja samo 480 prostovoljnih ur. Upamo, da se bo v kratkem tudi ta kolektiv popravil. Se jih je nekaj kolektivov, o katerih bi se lahko napisalo dobro in slabo. O teh bomo spregovorili v eni izmed prihodnjih števil.

IZ ZASEDANJA OLO V MURSKI SOBOTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

svoj denar ter bi zadruga potem za ta denar nabavljala blago ter ga pri izdaji enostavno obračunavala. S tem bi bilo vse članstvo zadruge zainteresirano na njenem poslovanju in bi ga tudi kontroliralo.

Z ozirom na sprostitev obveznega odkupa nekaterih kmetijskih artiklov bo morala naša trgovina odigrati odločilno vlogo. Jasno je, da bodo kakor industrija tako tudi kmetijska gospodarstva prodajala svoje predmete tam, kjer bodo dali najboljše tržni pogoji. Ker pa med proizvajalcem in potrošnikom ne bo več posredovalcev kakor samo v trgovinah, bo treba tudi na tem področju izvršiti reorganizacijo, ter vse poslovanje prostih odkupov prenesti iz poverjenstva za državne nabave pod poverjenstvo za trgovino in preskrbo. Zaradi gornjih dejstev je OLO ustanovil posebno trgovsko podjetje za odkup prostih kmetijskih pridelkov. Nabavna mreža tega podjetja bo obsegala vse vasi okraja in delno tudi drugih okrajev in sicer preko kmetijskih zadrug ali pa terenskih nabavilcev. Podjetje bo odkupovalo s stimulacijo 15% bonov in odkupljene artikole odpremljalo v glavne industrijske centre za intervencijo na trgu. Jasno, da bo podjetje interveniralo tudi na našem trgu. Saj opažamo, da so posebno v gostinstvu cene tako visoke, da presegajo ostale okraje, ki nimajo agrarnega značaja.

Po daljši razpravi je sprejel OLO sklep o ustanovitvi okrajnega grosista

v Murski Soboti in okrajnega podjetja za odkup prostih viškov.

V nadaljnjem delu je OLO razpravljal in sprejel svoj poslovnik, s katerim je predpisal način razpravljanja in glasovanja, pravice in dolžnosti odbornikov ter ves potek sej zasedanj OLO. Iz poslovnika izhaja, da se pred OLO kot celoto postavljajo nove naloge, da mora postati v resnici oblastni organ v okraju, ne pa kakor doslej, ko je nekako zaradi nedelavnosti odbornikov in celotnega odbora nosil oblastno funkcijo izvršilni odbor. Predvsem pa se bo poživelo delo svetov in komisij, ker z odmiranjem države in njenega aparata bodo prevzemali ti sveti in komisije počasni vsi vlogi oblasti.

Po poročilu okrajnega sodišča ter izvolitvi sodnikov porotnikov je OLO sprejel še konkretne sklepe o svojem bodočem delu, med katerimi je predvsem važen ta, da so se vsi odločili zavezati delati z vsemi silami na terenu, da se ustanovi čim več svetov in komisij državljanov, ki bodo v pomoč izvršilnim odborom KLO ali posameznim poročevalcem, da bo vse izvajanje oblasti prehajalo na širše ljudske množice, ker gremo v čas, ko bo naše delovno ljudstvo ne samo upravljalo svoja gospodarska podjetja, obrate in tovarne, svoje proizvodne kmetijske zadruge, ampak tudi vsi državno upravo v sporazumu in kolektivno. Izgleda, da bo okrajni ljudski odbor Murska Sobota delal na tem in pripravljaj svoje volivce na naloge, ki stoje pred njimi na poti v socializem in še dalje v komunizem.

Odlok o obveznem vzdrževanju cest in cestnih objektov

Da se omogoči redni promet po cestah v okraju in da se očuvajo motorna vozila ter prepreči razne nesreče, ki bi izvirale iz neurejenih in nepreglednih križišč in ovinkov, posebno pa zaradi tega:

- a) ker je okupator pustil ceste precej uničene in zanemarjene;
b) ker je po osvoboditvi močno narastel cestni promet, posebno z motornimi vozili, saj vršijo kamioni večino prometa, ki so ga prej opravljale živalske vprege in se zaradi tega ceste mnogo intenzivneje izkoriščajo;
c) ker so vsi naši večji centri povezani z avtobusnim prometom in posebno večje ceste zaradi teže in brzine avtobusov mnogo trpijo, in
d) da se omogoči čim hitrejši prevoz blaga, kakor tudi oseb, izdaja OLO v Murski Soboti na podlagi čl. 26 in čl. 33-III. točka 8 SZOLO odlok o obveznem vzdrževanju cest in cestnih objektov.

Čl. 1.

Vsa kmetijska gospodarstva, državnega, zadrúžnega in privatnega sektorja, kakor tudi vse fizične in pravne osebe, ki posedujejo konjsko ali govejo vprego, motorna vozila za tovrstni promet ali traktorje-vlačilce, so dolžne sodelovati pri delih za vzdrževanje cest in cestnih objektov v času in na kraju, ki ga določi poverjenstvo za lokalno gospodarstvo pri OLO Murska Sobota.

Čl. 2.

Vzdrževalna dela se opravljajo z nakupom in navozom gramoza, s čiščenjem obcestnih jarkov, z izsekovanjem drevja ob cestah in vzdrževanjem živih ograj, katera dela morajo izvršiti zavazanci pod čl. 1.

Za nujno vzdrževanje cestnih objektov, mostov in propustov se pri kmetijskih gospodarstvih, ki posedujejo gozdove, lahko predpiše tudi prispevek v lesu.

Čl. 3.

Vzdrževalna dela se bodo vršila po vsakoletnem planu, ki ga izdela poverjenstvo za lokalno gospodarstvo, s katerim določi ukrepe, potrebne za vzdrževanje. V primeru nujnih popravil se lahko določi ukrepe izven predvidenega plana.

Čl. 4.

Krajevni LO so dolžni plan vzdrževalnih del razbiti na posameznike in z odločbami predpisati obveznosti pri tem delu. Pri razbitju plana na posameznike je treba zlasti upoštevati velikost gospodarstva, število vprežne živine, kakor tudi število in težo kamionov in traktorjev.

Pri prispevku z lesom pa velikost gozdne površine.

Čl. 5.

Vsa dela ob cesti je treba vršiti tako, da se cestišče ne poškoduje. Prepovedano je tudi vlačiti po cestah predmete ali voziti z vozili, ki bi močneje poškodovale cestišče.

Čl. 6.

Protivsem onim, ki ne bi izpolnili obvez, katere predpisuje odločba KLO ali ki bi na kakršen koli način poškodovali cestišče, se uvede upravno-kazenski postopek ter se jih kaznuje z denarno kaznijo do 5000 din ali z odvzemanjem prostosti za dobo do 30 dni.

Čl. 7.

IO OLO v Mur. Soboti se pooblašča, da predpiše k temu odloku posebna navodila, s katerimi predpiše tudi normative pri razbijanju obvez, izvirajočih iz odloka.

Čl. 8.

Predpisi tega odloka se nanašajo na vse ceste, po katerih se vrši redni osebni ali tovrstni avtomobilski promet,

Kam lahko zabrede zadruga, ki ima slabo vodstvo?

JABOLKO NE PADE DALEČ OD DREVEŠA
KAR SAMI SI RAZDELIMO — DA NE BO GODRNJANJA!
IN REVIZIJA?
NAPAKE SO JIH IZUČILE!

Sebeborčani so trdni gruntarji. Polja so ravna ter dajejo ob dobrih letinah dovolj za oddaje, pa še ostane bel kruh pri hiši. Pa tudi drugače »stoj« mnogo na boljsem, kakor njihovi sosedje na Goričkem. Z ustanovitvijo splošne kmetijske zadruge se je prva leta po osvoboditvi široko razmahnilo gospodarsko življenje na vasi. Vse je izgledalo, da v Sebeborcih ne bodo ostali le pri zadrugi nižje oblike. In res! Pred leti se je dobra tretjina vaščanov odločila »za skupne kotle« kakor so tedaj krstili najbolj vneti nergači novoustanovljene KDZ. Ta »nepremišljeni korak« pa so jim ostali kmetije le prehujo zamerili. Tako so se razdvojili in v vasi sta nastali dve zadrugi. Namesto, da bi bilo ozko sodelovanje, sta poslovali vsaka za sebo. Splošne kmetijske zadruge so se oprile vsi tisti, ki se niso strinjali s početjem prvih. Novi odbor splošne kmetijske zadruge pa je kaj kmalu zajadrjal na kriva pota.

Sicer pa je o tem zadnje čase v vasi toliko govora, da brez težave poizveš v čem j stvar. Poštenim zadrúžnikom — in takih je končno velika večina — ne gre v račun tistih 90 tisoč din primanjkljaja, kar je pokazala zaključna bilanca. To je že bilo res, da je imela prejšnja poslovodkinja Marta preveč »odprte roke za svoje ljudi«, vendar med letom nikdo ni pomislil, kaj se lahko izlomi iz malomarnega poslovanja. Tako so si primanjkljaj v vasi različno tolmačili. Eni so kar udarili počez »ste jih videli, vse zadruge gredo po zlu!« Velika večina zadrúžnikov pa je takole dejala: »Kaj zadruga, odbor je tisti, ki je dopustil, da je prišlo do primanjkljaja«. In oni imajo prav. Kar pogledjmo.

Predsednik Banko Stefan je štiri leta predsedoval upravnemu odboru. Vsa štiri leta je po svoje gospodaril, o tem večji povedati največ zadrúžniki sami. Odbor se je sestajal le ob prispelih kontingentih blaga, zapisnikov niso vodili, zadani sklepi so ostali neizpolnjeni. Sicer pa tudi ni čudno! Predsednik je dajal slab vzgled ostalim članom — obveznosti do države je neredno izpolnjeval, pri ljudskem posojilu se je skrtil, volitve pa... kaj bi to! Volitve se že tri leta vzdruže. »Jabolko ne pade daleč od drevesa«, pravi star pregovor. To velja za ostale člane — razen nekaj izjem — ki so verno sledili svojemu predsedniku. Za gospodarske stvari se niso zanimali, odseki so spali, poslovodkinja pa je gospodarila po svoje.

Upravni odbor se ni mnogo zanimal za delo in poslovanje v trgovini. Kaj bi jo, saj so imeli plačanega uslužbenca. Ta »plačani uslužbenec« pa je imel čudne navade. Vrtil se so obiski večer za večerom. Ob slovesu starih uslužbenecov so pripravili večjo »pojedino«, katere so bili deležni razen poedinih članov upravnega odbora tudi znanec

kakor tudi na vse ceste, ki vežejo posamezne KLO.

Čl. 9.

Tak odlok stopi v veljavo z objavo v lokalnem časopisu »Ljudski glas«. Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Murska Sobota, dne 24. aprila 1951.

Sekretar: Kelhar Ivan, l. r.
Predsednik: Bergles Ivan, l. r.

Klinar Slavko:

Kratka povest: „Od ilovice — do opeke . . .“

27. marca letos je prvič zagorela krožna peč v borečki opekarni. Kolektiv tega manjšega opekarskega »kombinata« je zvest borec za večjo produktivnost dela, stopajoč po zgledih Sirotonovića in njemu podobnih junakov.

Samo nekaj skupnih uspehov: Zamisljmo si železniški vagon, v katerega »ciglarji« naložijo 6 tisoč komadov raznotere opeke. Koliko vagonov so lani poslali delovnemu ljudstvu? Porečejte nam: kar 1085 smo jih naložili. Torej 185 več, kot jim je določil proizvodni načrt.

Ali potemtakem niso udarniki? Da, to so ljudje, ki čvrsto stopajo v prvo vrsto herojskih graditeljev. To nam dokazuje prehodna zastavica republiške vlade, v kater »so posebjeni napori borečkih »ciglarjev«. Zdaj pa v obrat med naše junake!

V RUDNIKU GLINE, KJER SE BORBA ZAČENJA...

Začnimo pri kopačih, ki v izkopu rusijo kubike lepljive ilovice. Kot »krti« rijejo v zemljo, ki jim daje milijone komadov opeke. Tam v sredini kopa je videti temnejši sloj ilovice? Kje jo uporabljajo? Delavci so mi takole pojasnili: »To je prvovrstna ilovica za strešno opeko! Kopljemo jo tamle v kotu, vlačimo jo iz vode. Zmes te »črmine« in rjave ilovice daje odlično surovino, ki se pa mora dobro uložiti, t. j. »gnitje ilovice«. Svojo trditve so podkrepili s sledenim poskusom. Pokazali so mi komad strešne opeke, ki ima prijeten zvok. Delavec jo je položil na tračnico, stopil na njo in glej. Ni se prelomila! Aha, temu se pravi »kakovost« izdelkova! To še ni vse! V kopu pripravljajo tri vrste ilovice, preprosto povedano: Ze v surovini je prva skrivnost, s katero pridejo do trdne opeke. Eno pa je najvažnejše. Balj ko jo kvasijo v lepljivo snov — več vredna jel

V VAGONČKIH K VELIKANU

Pravijo mu agregat za zidno opeko. S pomočjo pogonskih strojev povleče polne vagončke ilovice k našemu poznanu. Veliki valjarji se sučejo v krogu kot začarani. Dobro premeljejo surovino, ki pada skozi rešetko v prtiličje. Tam je spodnji del agregata, ki dokončno opravi svojo nalogo. Ilovica pada skozi razne priprave na dno orjaka, reki bi lahko v »stiskalnico«. Vsi poznamo mlin za mletje mesa, poznamo napravo v njem. No, takšna naprava se tudi v našem stroju vrti in potiska prekvašeno ilovico v poseben model — »ustnika«. Tu pride na dan lepo izoblikovani sloj ilovice. Delavčeve roke pa s posebno pripravo režejo sloj v komade. En zamah, trije komadi surove opeke, ki romajo na deščice transporterja in z njim v sušilnico. Toda o tem pozneje.

KOLIKO OPRAVI TAKŠEN AGREGAT?

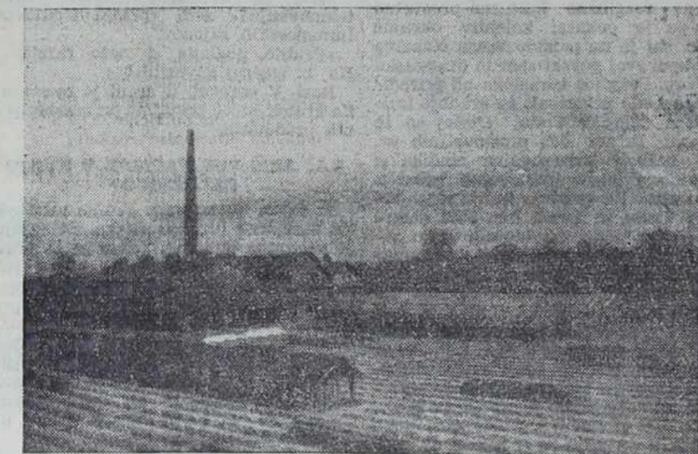
Zelo mnogo, saj z njim pridobivajo 2.800 komadov opeke na uro. To je le norma, pri kateri se delavci ne ustavljajo. Zgled Sirotonovića tudi tukaj domuje. Evo, samo skromen primer: V medbrigadnem tekmovanju so delavci v osmih urah naluščili 45 tisoč komadov opeke, porušili normo za cele 103 odst. To je doslej največji rekord na agregatu.

Prvemu je precej podoben drugi agregat, ki oblikuje strešno opeko. Isti proces izdelave, samo da je norma za 1800 komadov opeke manjša. Poznamo različne vrste opeke: navadne zidake, votlake, stropne votlake, strešno opeko različnih oblik. Rekli boste, da je za vsako vrsto potreben nov stroj. Delavci so mi pojasnili skrivnost: Samo ustnike (priprave za oblikovanje opeke) premenjamo in že imamo zaželeni model izdelka.

Nekoliko počasneje gre pri stiskalnici za slemenjake. Vse delo pri stroju opravljata dva delavca, ki po navadi napravita normo: 40 opek za stresno slame. Delata pod zgubo? Kaj še! Ta posel je najbolj donosen kjub skromni proizvodnji.

S TRANSPORTERJEM V SUŠILNICE

Veliki prostori v prvem nadstropju obrata. Pravi magazini. Tu so velike skladovnice. V predale zlagajo delavci

Opekarna v Borečih

surovo opeko, ki jo pri svojem dnevnem kroženju po obratu prenaša transporter. Koliko jim ta naprava prihrani? Trud petnajstih delavcev. V dinarjih povedano: preko 700 tisočakov na leto.

Kako prijetna enakomerna toplota! Obratovodja tov. Ajlec se je nasmehnil rekoč: »To je iznajdljivost našega kolektiva.« Uganite, kaj mislim?

Nekoč so opeko sušili na prostem pred šupami. Nič kaj hitro se ni osušila. Večje proizvodne naloge so jim nare-

kovale: poiščite nove možnosti za sušenje opeke, drugače boste pod planom.

In našli so jih. Dim s svojo toploto je pred leti nekontrolirano uhajal skozi dimnik brez vsake koristi. Prekrižali so mu pot! Po velikih ceveh so ga napeljali v sedanje sušilnice, kjer pomaga delavcem. Računsko izkoriščanje dima izgleda takole: Plin, ki prihaja izpod krožne peči v kanalih do dimnika, ima 100°C, ko pa napravi krožno pot po sušilnici in se vrne na isto mesto, je mnogo hladnejši. Vsebuje le 25°C toplote.

proces žganja opeke je krožen. Zamisljmo si celice. V prvih dveh celicah odvajažo že žgano opeko, v naslednjih dveh se peče opeka, ostale celice pa polnijo s surovo opeko. To opravilo gre po vrstnem redu, kot v začaranem krogu.

V celice zakurijo s pomočjo posebnih cevi, ki se začenejo v prvem nadstropju poleg sušilnice. Uporabljajo droben premog. Pod vplivom zračnega pritiska, ki sili iz zaprtih celic k dimniku in skozi njega na prosto, se enakomerno razdeljuje tleč premog po spranjah zloženih slojev opeke. Ta zračni tlak širi ogenj iz celice v celico. Sirjenje ognja usmerja kurjač, ki nalaga v celice premog.

Tudi zračni tlak so povečali. Pospešili so žganje opeke. Kdo? Viličnjak, Klemenčič in zidar Seruga. Povedati moramo, da je pod krožno pečjo prava mreža toplotnih in dimnih kanalov, ki se spajajo v glavne kanale. Pred leti sta bila glavna kanala: dimni in toplotni — tako nerodno združena, da je to oviralo zračni tlak, s tem pa gorenje v peči. Naši novatorji so zelo preprosto, pa vendar neposredno združili oba kanala in povečali delovanje zračnega pritiska, tako da našeje 32 tisoč komado opeke več kot popre. To je torej rezultat direktne poti dimnika.

VEBERIČ — NOVATOR

Z izboljšanjem krožnega dodajanja pri agregatu se je tudi strojni ključavničar Veberič odlikoval kot novator. Po 50 dni je lani čakal ta stroj prav vsled motenji pri dodajaju. Zdaj pa brez hib deluje: 100.000 komadov opeke več, za široko potrošnjo.

Pri osemkratnem udarniku Hladnjaku, pri linavsu in ostalih stavcih opeke je koža navajena velike vročine. Zmajevali bi z glavo in se spraševali: Kako je sploh mogoče, da ti junaki delajo pri vročih pečeh v vročini 90°C, pri kateri že voda skoraj vre. Povrh tega pa škodljiv zrak, ki ga vsak dan vdihavamo. »Gre za načrta«, bi nam povedali. To je njihovo hotenje, s katerim premagujejo vročino in težave, s katerimi zmagujejo! Niso zastojali dobili republiške zastavice kot najboljša pečarska brigada. Trikrat za stalno!

PRI 90°C DELAJO PEČARJI, ČE GRE ZA PLAN

Pomudimo se pri krožni peči, kjer se proizvodnja končuje. Naša peč ima večje število celic, v katere naložijo surovo opeko. Zakaj krožna peč? Odgovorili vam bodo s temile besedami: »Sam

SPOROČILO NAROČNIKOM!
Zaradi pomanjkanja in visoke prodajne papirja na svetovnem in domačem tržišču so se večkratno povečali stroški s tiskanjem in izdajanjem lista. Ta ukrep nas je prisilil, da od 1. maja t. l. dalje — v skladu z dvigom cene papirja — povišamo ceno našemu listu na 5 din za en izvod. Letna naročina znaša 380 din, polletna 190 din in četrtletna 95 din. Prosimo vse naročnike v mestu in na podeželju, da nam takoj z dostavo današnje številke sporoče, če bodo še nadalje naročniki našega lista, ozir. da takoj plačajo razliko v naročnini.

Ce je že dobra tekma, potem naj bo vsaj red na igrišču

Pri zadnjih nogometnih tekmah se je opazila zelo pomanjkljiva rediteljska služba, ki je rodila nered na igrišču. Nujnega popravila pa je potrebna tudi ograja. V poslednjem času se neredko dogaja, da skozi slabo ograjo prav radi prihajajo zastojkarji. Potem pa se pred tribuno, kjer ni prostora za gledalce, naberejo predvsem otroci, ki motijo z razgrajanjem gledalce na tribuni. Za golom je ista slika, kjer se ustavijo odrasli in otroci ter s svojo prisotnostjo motijo vratarja. Po končani tekmi nihče ne odpre obeh kril glavnih vrat pri izhodu, tako da nastaja nepotrebno prepiranje. To je le nekaj pomanjkljivosti, ki bi se je dale z dobro voljo odpraviti.

Zaradi tega naprošajo ljubitelji nogometne uprave nogometnega kluba »Murec«, da posveti več pozornosti redu na samem igrišču.

Upamo, da bo uprava »Murec« odpravila take in slične nerednosti, kajti to le ško uje ugledu kluba in mestu Murski Soboti. Gledalci.

Novi topolovi nasadi v Ljutomeru

Tudi delavci ljutomerskih komunalnih podjetij so dostojno počastili svoj frontni praznik.

Pri raznih prostovoljnih akcijah so polnoštevili pomagali. Vzdužji poti, ki vodi proti glavni in mestni železniški postaji — so posadili večje število kanadskih topolov, ki bodo spominjali pozne rodove na slavno obletnico OF Slovenije.

Zmagalo je drž. posestvo v Rakičanu

V čast 10. obletnice OF so tekmovala tudi državna posestva za dvig kulturno-umetniškega dela med delavci in namestenci.

Zmagalo je državno posestvo v Rakičanu ter prejelo za svoj trud in za zboljšanje dela bronasto plaketo. Čestitamo!

Soboška knjižnica je prejela priznanje

Okrajna knjižnica v Murski Soboti ima mnogo uspehov v izpolnitvi knjižnega zaklada, tako v dvigu števila bralcev, ki se je dvignilo v pičlih petih mesecih kar za 277%.

Za to svoje delo je dobila priznanje in pohvalo Republiškega izvršnega odbora Ljudske prosvete Slovenije.

Pridružujemo se čestitkam Izvršnega odbora z željo, da naj Okrajna knjižnica napreduje še naprej ter s svojim članom dvigne kulturno raven celega okraja.

PO RAZSTAVNIH PROSTORIH SOBOŠKE RAZSTAVE

V Ljutomeru na dan velikega praznika

Ze dober teden je minulo, odkar so v prostorih stare gimnazije v Murski Soboti odprli razstavo lokalne industrije in obrti. Vse te dni ljudstvo Prekmurja, pa tudi iz sosednjih obmurskih okrajev, množično obiskuje razstavne prostore, kar dokazuje, da so se razstavljajci letos temeljito potrudili. Razstavljajo številna podjetja, tovarne, pa tudi zasebno obrtništvo je zastopano po številnih mestnih in podeželskih mojstvih. Največ razstavnih prostorov pa si dele: Tovarna perila, tovarna mesnih izdelkov, mestno kleparstvo, cementarna in okrajni magazin. Poseben predel ima šolstvo in razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v Prekmurju. Zastopani so še lovci in domači fotografi in slikarji, ki so opremili hodnike s razstavljenimi deli. No, pa poglejmo malo v razstavo!

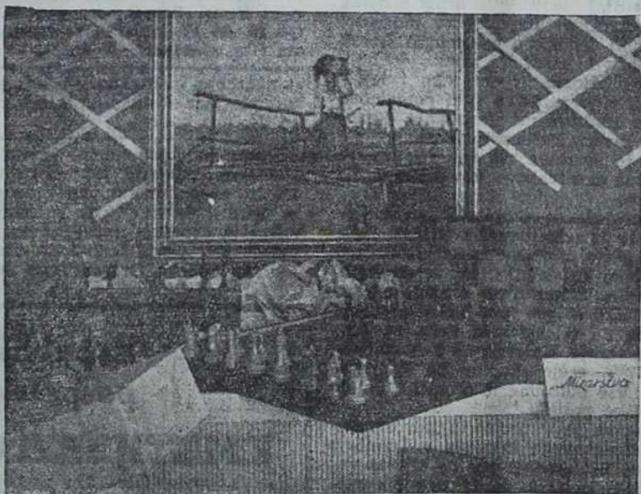
Razstavnih prostorov, ki se dvigajo v prvo nadstropje, so vabljivi, okusno opremljeni — toda brez tiste nepotrebne prenatrpanosti, ki so jih navadno pokazale dosedanje okrajne razstave. In vendar so prostori tako vabljivi, da nehotne pritegnejo obiskovalce. Uvodoma razstavljajo številne domače ključavnice, nakar si delijo prve razstavne prostore tovarna mesnih izdelkov, mestna cementarna in mlekopromet. Kolektiv tovarne mesnih izdelkov je bogato opremil izložbo z živilskimi proizvodi in vseh vrst potrošniških salam, pa do inozemskih specialitet, ki so marsikomu novost. Posebna tablica opozarja obiskovalce, da so »specialitete« izdelane le za razstavo, kakor hitro pa bo mesa dovolj, bo lahko tudi domači potrošnik kupil. Razen mlekoprometa, ki razstavlja nekaj vrst izdelkov, so novost izdelki mestne cementarne, ki je osvojila proizvodnjo doma izdelanih obloznic ploščic za stranišča, kopalnice itd. Posebnost so tudi lično izdelani terasni izdelki, po katerih je veliko povpraševanje.

Osvajamo nove predmete široke potrošnje

V prvem nadstropju razstavlja kolektiv tovarne perila vse vrste izdelkov moškega športnega perila. V slikah je prikazan proces dela v tovarni od metražnega blaga pa do srajce. Kolektiv je dosegel pomembne uspehe — za široko potrošnjo je prispeval kolektiv deset in deset tisoč srajc! V tovarni imajo 5 udarnic, ki delajo že za drugo petletko. Vabljivi so tudi razstavnih predmeti pletilstev iz Prosenjakovec in Beltincev. Največje zanimanje pa vlada za razstavljene predmete mestnega kleparstva, katera izložba je brez dvoma središče celotne razstave. Človek le težko verjame, da so domače roke izdelale vse te vrste iskanih predmetov, ki jih še občutno pogrešamo v proizvodnji. Tu so razen že znanih predmetov, kot so železniške svetilke, točki, čohala, okovje in drugih predmetov še

povsem novi izdelki. Gospodinja se sučejo okrog novih bakrenih brzo-prikazane žrtve okupacije in razvoj narodnoosvobodilnega gibanja. Tu je kronika tov. Stubla in drugi pomembni dokumenti. Prikazani grafikoni so živo prikazani, tako da se obiskovalci radi zaustavljajo ob njih. Ustavimo se pri šolstvu. Velik živobarven grafikoni pove, da je od l. 1945—1950 obiskalo soško gimnazijo 4476 dijakov, torej ravno toliko, kot pa v 19 letih stare Jugoslavije. Izredno lep napredek je doživela glasbena šola, ki je imela ob ustanovitvi v letu 1945 le 20 učencev, danes

Poseben del razstave je posvečen razvoju šolstva v okraju. Uvodoma so prikazane žrtve okupacije in razvoj narodnoosvobodilnega gibanja. Tu je kronika tov. Stubla in drugi pomembni dokumenti. Prikazani grafikoni so živo prikazani, tako da se obiskovalci radi zaustavljajo ob njih. Ustavimo se pri šolstvu. Velik živobarven grafikoni pove, da je od l. 1945—1950 obiskalo soško gimnazijo 4476 dijakov, torej ravno toliko, kot pa v 19 letih stare Jugoslavije. Izredno lep napredek je doživela glasbena šola, ki je imela ob ustanovitvi v letu 1945 le 20 učencev, danes

segel plansko proizvodnjo v prvem tromesečju za 80%, kar je velik uspeh delovnega kolektiva. Svojevrsna zanimivost so razstavljene predmeti mojstra Ditricha. Razstavljajo najnovejšo električno črpalko, stikala za poganjanje črpalk, kondenzne odvijalce in druge iskane strojne naprave. Sam mojster pove, da je razstavljene predmete naročila hidrocentralna elektrarne Moste Majhna delavnica — veliki uspehi! Dobro so se postavili tudi mojstri radiodelavnice, ki so razstavljali stroj za poganjanje elektromotorjev. Res vse priznanje ljudem, ki z združenimi napori osvajajo nove proizvode!

Kaj pa domača obrt...?

Večja razstavna dvorana je polna izbranih pohištva, da človek ne ve, kam bi pogledal. Težko je odločiti najboljšo izdelke. Le po ceni se obiskovalci zadržati izprašujejo. Kaj pa domača obrt? Ta je z ozirom na že stare tradicije kaj šibko zastopana in še to razstavlja Okrajni magazin ne pa izdelovalci s terena. Prikazani so le lončarski izdelki in pletarstvo. Vsa ostala domača obrt pa je izpadla Lep razvoj pa je pokazala melnarna in mestno pletarstvo, ki razstavlja prav dobre pletarske izdelke.

pa se je število učencev povzpelo na 180. Prikazan je razvoj šolstva med madžarsko narodno manjšino, ki je dobila nove šole v Domanjševcih in Prosenjakovcih. Daljši pedagoški tečaj v Murski Soboti pa je vzgojil vrsto domačih učiteljev, kateri poučujejo na manjšinskih šolah. Sporedno s tem se je dvignilo tudi kulturnoprosvetno življenje — samo v zadnjih mesecih so dala podeželska društva na oder čez 100 kulturnih prireditev, kar je velik uspeh naprednega dela prosvetnih delavcev v okraju. Razstavo lepo zaključujejo domači fotografi in slikarji. Samostojno nastopa v paviljonu tov. Kološa, ki razstavlja

Kaj mislijo nekateri v Križevcih pri Ljutomeru?

Vas Križevci je že iz bivše Jugoslavije poznana kot ena izmed najnaprednejših vasi Murskega polja. Pa tudi v času okupacije se je ta vas odlikovala. Po osvoboditvi je ves čas do nedavnega bilo v njej dokaj živahno življenje. Zadnje čase pa postaja vse slabše v glavnem vsled neaktivnosti tamkajšnjih političnih organizacij. V sosedni vasi Iljaševci in Boreci, ki spadata pod KLO Križevci, sta doigo vejnaji za slabši od centra Križevci. Takšno je bilo mnenje križevskih prebivalcev. Ta trditve sicer ni nikoli v celoti držala, ker je v vasi Boreci bilo vedno živahno politično in kulturno življenje, dočim pa je v Iljaševcih do nedavnega bilo dejansko slabše kot v Križevcih. Mahoma pa se je stanje izpremenilo. V Borecih se jača aktivnost, Iljaševčani pa so v zadnjem času napredovali in so mnogo bolj od Križevčanov, kar se predvsem kaže po volilnih rezultatih in izvedenih nalogah. Slabo za Iljaševce je le to, da nekateri iz te vasi posnemajo slabosti iz Križevcev, predvsem nedisciplino v KOZ. V Križevcih se zbirajo ljudje ne kaj dosti razsodne pameti, kot sta Korenova iz Borec in Straki Marta iz Križevcev in še nekaj njima podobnih. Ta krog ljudi se skuša baviti z delom, ki nima ničesar skupnega z interesi našega naroda. Verjetno bi hoteli imenovani in še nekaj njima podobnih hoditi po stopinjah Jeriča in Stepinca. Bolje bi bilo, da bi se te tovarišice ukvarjale s čim bolj koristnim kot pa s spletkarstvom. Takšno delo ne bo rodilo uspehov, kvečjemu sramoto, ker ljudje okrog njih, dasiravno niso najbolj budni, vendar ne spijo. Ugledu naprednih ljudi v Križevcih bi koristilo, da politično razbijejo bedne poizkuse klerikalne reakcije.

To, Korenova, žena predsednika KOZ iz Borec, je dolgo poizkušala dobiti monopol nad kulturnim in s tem nad političnim življenjem v Borecih in Križevcih. To so ji preprečili, tako njeni neuspehi v tem poslu, kakor politične organizacije v teh vaseh. Za njen uspeh naj naveden primer uprizoritve Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovi« kjer je nastopala kot organizator in režiser. Kdor pozna Cankarja, njegovo fantazijo in vedrino, ta se je moral zgražati nad režiserjem, ki je dopustil tak nesramno potvorbo Cankarja, da ob pogledu na igralski oder nisi bil v stanju ugotoviti, za kaj sploh gre. Za Korenovo naj velja Prešernov izrek »čevlje meri naj kopitar«. Nedvomno imamo v Križevcih nekaj dobrih režiserjev in zato naj ljudje, ki za to nimajo smisla in ki to poizkušajo samo iz politične škodoželjnosti, prepuste delo onim, ki ga obvladajo in ki imajo pri tem narodu koristne cilje. Res bi bilo koristneje, da se Korenova odprave razbijeju kulturno-prosvetne skupine v Križevcih, kot pa da se temu tako težko odreče. Nedavno, ko je kulturno društvo v Križevcih nameravalo uprizoriti neko igranje, Korenova društvu ni hotela izročiti knjige, ki je vsebovala to dramo, kljub temu, da knjiga ni njena last in da je lastnik posojilo knjige

27. april je bil res prazničen dan, poln doživlja in veselega razpoloženja med zborovalci. Kaj se ne bi veselili? Sestmesečno tekmovanje jih je decela prubudilo in usposobilo, da so z uspehi dočakali svoj frontovski obračun. Prislunhili so pozdravnim besedam tov. Johe, predsednika okrajne oblasti, tov. Zavrtnika, predsednika gasilske zveze, predstavnika armade, ki jih je s toplimi besedami pozval k še večji enotnosti, k čuvanju velikih pridobitev 27. aprila.

Nekoliko daljši je bil tov. Kelemina, sekretar okrajnega odbora Osvobodilne fronte. Njegove besede so se prepletale s številnimi dogodki in junaškimi podvigi Ribičevih, Červiča, Slavinčevih, Rajhove in drugih pionirjev osvobodilnega boja v teh krajih. Ti junaki so prvi dvignili plamenico revolucije v Prlekiji, kjer ljudstvo danes započeto borbo nadaljuje in si ustvarja nove delovne plodove, na katerih bo počivala njegova prihodnost.

Glej jih! Malonedelčani so se zvrstili na odru, malo za njimi so frontovci 5. in 6. Ljutomerskega terena, Cvenarji, Borečani, Babincani, Lahončani... Niso nemara v tekmovanju zmagali? Tisočeri pogledi so bili uprti vanje, ko so dobili nagrade in pohvale: Malonedelčani radio aparat in za vedno okrajno prehodno zastavico, Ljutomertani knjižnico, Cvenarji diplomu, tako da so vsi prišli na svoj račun. Pri vsakem imenu so zborovalci zaploskali. Iz množice pa si zaslišal glas: »Naj uspejajo prosvetarji i Stare ceste! Glej! Sonenvaldova Marija jim je smejoč odzdravljala. V roke je dobila najvišje priznanje: diplomu z bleščečim napisom »Najboljšemu prosvetnemu društvu v Sloveniji«. Kdo bi si mislil, da so na Stari cesti republiški zmagovalci v prosvetljevanju naših ljudi? Sporočilo iz Ljubljane je nenadoma odjeknilo med zborovalci.

Tudi gasilci so prejeli diplome. Sami častniki in podčastniki! S strojnimi korakom so prihajali pred svojega voditelja Blagoviča, ki jim je izročil pismeno 30 dobro zadetih motivov iz življenja Prekmurcev. Pomembna so dela sotovaršev, le da moti nekaj manj okusno razstavljenih slik kot n. pr. »spomenik na trgu zmage« itd.

Na splošno je razstava dosegla svoj namen ter je dostojna manifestacija delovnih kolektivov za 10. obletnico Osvobodilne fronte. Vse priznanje zaslužijo tov. Haki, ki je kot glavni organizator razstave vložil mnogo truda v delo.

ne pohvale. V gasilski šoli je bil odličnik, da gasilci so možje! Pozna se, da jih je Fronta vzgajala.

V popoldanskih urah smo se zbrali s prosvetarji in fizikulturniki. Mešani zbor in godba, SKUD sta predvajala borbene pesmi, Mladinke in pionirke so zaplesale kolo, se poigrale z žogami, recitatorji so obujali spomine na slavna leta. Na provizoričnem odru je nastalo življenje. Kmečki puntarji in krvoločni Turki so nas spominjali na turške čase, ki jih je v zgodovini preživljalo slovensko ljudstvo. Okoli »Miklove Zale« so se vrstili ganljivi prizori z odrskimi ustvarjalci Ljutomerskega SKUD.

Maršal Tito je po težki operaciji popolnoma okrevan. V času bolezni je prejel nebroj brzojavk in pismem z željo, da čimprej ozdravi. Sedaj pa prejema od prijateljev Jugoslavije širom vsega sveta na stotine čestitk.

Po svetu

Vojna v Koreji. Veliko ofenzivno prodiranje Kitajcev in Severnokorejcev, ki se je pričelo z močnim zaletom in imelo precejšnje uspehe, so enote ZN ustavile. Kitajci in Severnokorejci so povsod prekorčili demarkacijsko črto — 38. vzporednik — glavnega mesta Južne Koreje Seula pa niso zavzeli. Ofenziva je obšla 10 kilometrov pred mestom. Da je ofenziva tako kmalu končala, je vzrok v tem, da so ameriške zračne flote prizadevale prodirajočim Kitajcem ogromne izgube, ki jih cenijo v enem samem tednu preko 50.000 mož. Zanimivo je, da so ameriški bombniki en dan namesto bomb, trosili samo velike zarjavele žeblice na ceste, ki so vodile k fronti. Žeblici, ki jih je bilo preko milijon, so opravili svoje na avtomobilskih gumah. Vozila so obšla na cestah in niso mogli s potrebnim materialom do enot na fronti. Sicer so pa ameriški bombniki in druga letala opravila dnevno skupaj nad tisoč letov.

Seul, glavno mesto Južne Koreje, je med ofenzivo zapustilo okrog 400.000 prebivalcev, ki so se kot reka valili proti jugu. Mesto je pred pričetkom vojne štelo en in pol milijona prebivalcev. Sedaj pa živi v njem le še 100.000 ljudi.

General Ridgway, sedanji poveljnik na korejskih bojiščih, je mnenja, da bo do Kitajci kmalu začeli z novimi ofenzivami, ki pa jim ne bo prinesla nikakršnih uspehov, pač pa bodo imeli zopet velike izgube.

V angleškem parlamentu so nekateri poslanci ostro napadli vlado, ker je dopustila, da so angleška podjetja izvozila na Kitajsko 3700 ton jekla, železniške lokomotive, ladje in letala. Kakor znano, se angleške čete v Koreji borijo proti Kitajcem. Pošiljanje tako važnega materiala pa samo krepi vojno silo Kitajcev.

Perzijska vlada je nacionalizirala, to je podržavila vso petrolejsko proizvodnjo, ki je ena izmed največjih na svetu. Prizadete so kapitalistične družbe, najbolj pa anglo-perzijska družba. Angleži vsled tega protestirajo, a perzijska vlada jim zagotavlja, da bodo dobili vse izplačano.

Z našo mrežo smo ujeli vse resnične, včasih vesele...

Sedaj res ne vem, kod naj hodim

100 let smo hodili čez brv, ki je bila lani obnovljena. No, sedaj je tam zapreka — bodeča žica, ki so jo nastavili tisti ljudje, ki si po 100 letih lastijo zemljo in po kateri teče 100 let pot.

Torej čez brv več ni mogoče. V klancu pa je akacija. Posadili so jo prav isti posestniki, ki so napeljali žico pred brv. Torej zopet ne moremo naprej. Saj akacija ne pozna usmiljenja do naših oči.

Kaj če bi KLO Gornji Crnci skupaj z volivci odstranili bodečo žico ali bodečo akacijo?

Najboljše bi bilo oboje, ker tako želi ljudstvo, ki se je posluževalo obeh poti že 100 let.

22. april v Krogu ali kje je olika doma!

Ker v zadnjem času Izobraževalno-umetniško društvo v Krogu ne dela tako kot je želeli je sklenilo društvo s Tišino, da obišče Krog.

Začetek prireditve je bil napovedan za trejo uro popoldne. Ob pol tretjuri so pričeli prihajati vaščani v sobo, kjer je bila prireditev. Sedaj nastaja vprašanje, ali je bilo pravilno, da so v zadnjih vrstah motili z življenjem in glasnim govorenjem nekateri mladinci dogajanje na odru. Poleg tega se vprašuje, če je bilo pravilno, da so isti mladinci dajali svojim tovarišem že prodane karte ter tako brezplačno prihajali na prireditev? Ali to ne smrdi po špekulaciji? Pa še nekaj. Ali je pravilno, da mladinci in člani društva v Krogu, dovolijo mladincu Vrečiču iz Satahovec, da se nekulturno obnaša v Krogu in to celo na kulturni prireditvi? Se celo mali pionirčki so se čudili takemu nekulturnemu obnašanju. Verjetno pa je to nova vžojna metoda za mlajše tovariše pionirjev?

Tem mladincem, ki ne poznajo olike, svetujemo, da začno sami z delom ter s pripravljeno igro vrnejo obisk Tišincanom. Končno pa, kar naj bi bilo

v bodeče krepko opozorilo, da se take neotesance vrže iz dvorane, kjer se vrši kulturna prireditev.

Tudi Okrajni odbor Ljudske prosvete v Soboti, naj v bodeče pazi in dobro premisli, ali bo dal takšnim vašem dovoljenje za vlesno prireditev; če ne zmorejo reda na kulturni prireditvi, kaj šele na plesni veselici?

S'aršem teh mladincev pa priporočamo da dajo več vzgoje svojim sinovom, če žele, da bi njih sinovi bili res vredni in kulturni državljani naše socialistične stvarnosti.

V bodeče pa se naj take neotesance, ki se ne znajo kulturno obnašati, priporočijo ljudski oblasti v kaznovanje.

S PIONIRSKEGA NOGOMETNEA SRFČANJA

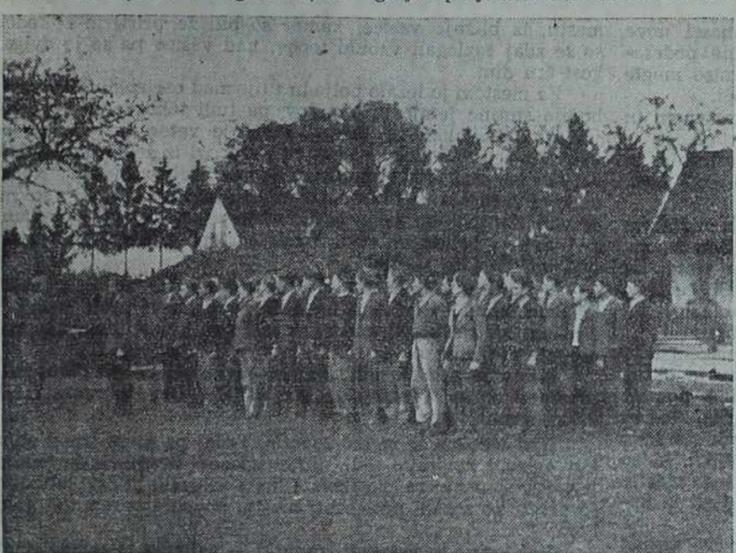
Pred nedavnim so se na Ljutomerskem nogometnem igrišču srečali pionirji iz Verzeja z enajstorico pionirskega pomladka SNK Ljutomer.

Z boljše in povezano igro so zmagali domači pionirji. Njihova zmaga 3:0 (2:0) je povsem zaslužena. Igro je sodil tov. Vizavišek Stane.

Tekmovanje centrov predvojaške vzgoje v soboškem okraju

Pred kratkim se je zaključilo 10-dnevno zborovanje v II. sektorju soboškega okraja, in sicer v centrih Cankova, Pertoča, Rogoševci, Kuzma in Gor. Lendava.

Komandirji navedenih centrov so si med seboj napovedali tekmovanje. Najboljši center je bil v Rogoševcih, ka-

terega je vodil tov. Ficko Viktor, mizarški pomočnik iz Rogoševcev. Lepe uspehe je dosegel tudi center v Cankovi, katerega je vodil tov. Molnar predvsem v kvaliteti pouka. Slaba pa je bila udeležba obveznikov predvojaške vzgoje iz centra Bodonci. Skoraj vsak dan je iz tega centra neopravičeno manjkalo do 40 odst. mladincev. Vsi ti mladinci so bili z klicani na odgovornost in so obljubili, da ne bodo več neopravičeno izostajali.

Zelo lepe uspehe sta dosegla tudi centra Kuzma in Gor. Lendava, kar so dokazali mladinci na streljanju, ki se je vršilo v Gor. Lendavi.

Strelišče so mladinci sami pripravili. Pri streljanju so mladinci obeh zgoraj navedenih centrov dosegli lepe uspehe, saj je bilo 35 odst. mladincev, ki so dosegli odlično oceno 30 odst. prav do 25 odst., z dobro 6 odst. in s slabo oceno 10 odst.

Predavateljski kader se je pokazal

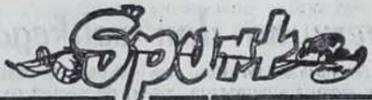
Pertoči Komandir centra in komandir voda sta en dan izostala, ne da bi povedala mladincem, da jih ne bo.

Zato mladinci tega centra niso redno prihajali, saj jih je vsak dan izostalo neopravičeno 20 odst.

Pohvalno zaslužijo tudi politični predavatelji, ki so mladincem redno predavali, čeprav so bili zaposleni tudi z drugimi deli. Najbolj se je odlikoval tajnik KLO v Gor. Lendavi, ki je prostovoljno priskočil na pomoč.

Zborovanje v letošnjem letu je v okraju imelo boljše uspehe, kot pa v prejšnjih letih.

100 odst. udeležbo bomo v prihodnjem zagotovili le na ta način če bodo sami KLO zaostri to vprašanje. Dolej se je to primerilo le v redkih primerih. V bodeče naj ne mine noben pouk, katerega ne bi obiskal po en član KLO, ki bo pa dolžan mladince za neopravičene izostanke tudi kaznovati.

Visok poraz Mariborčanov v M. Soboti

Mura—Zeleznikar (Maribor) 7:1 (0:0)

V nedeljo je domače moštvo Mure napravo nemajhno presenečenje, ko je z visokim rezultatom odpravilo svojega nasprotnika Zeleznikarja iz Maribora.

V začetku igre se domače moštvo nikakor ni moglo znajti, tako, da so prvih 20 minut igre bili gostje boljši. V drugem delu prvega polčasa se je domače moštvo popravilo, toda vse akcije napadalne vrste so se končale voutu. Po odmoru je pa domača enajstotica zagrila prav sproščeno. Skoraj vse vrste so dobro delovale. Pohvaliti je potrebno predvsem Simona in celotno obrambo. V napadu se je odlikoval Vrtarič, Zelko deloma Horvat in to predvsem v drugem delu igre, kjer se je popravil tudi Norčič. Tot, ki je branil namesto Rezonje, ni imel posebnega dela. Dvakrat je uspešno posredoval in tako rešil svojo mrežo. Mura je po odmoru z lahkoto osvajala nasprotnikov prostor in v tem delu igre dosegla tudi 7 golov. Podajanje je bilo smiselno in dokaj točno. Posebne v napadu so se Norčič, Zelko in Vrtarič dobro razumeli, kar je prineslo moštvo zaslužen zmag.

Enajstotica Zeleznikarja, ki je dobro začela in bila prvih 20 minut celo boljši nasprotnik, je pozneje vidno popustila.

posebno v drugem delu igre, ko so se obupno branili. Obramba ni bila kos dobro razpoloženim igralcem napadalne vrste Mure. Pri gostih se je trudil predvsem Žižek, kot tudi krilski vrsta. Napadalna vrsta v drugem delu igre ni prišla do izraza. Vrtar je branil nekaj ostrih strel.

Pri gol je dosegel v 4. minuti drugega polčasa Vrtarič, ki se je znašel na desnem krilu — preigral nekaj igralcev in ostro streljal v mrežo. Ze minuto za tem je Horvat izvedel kazenski strel. Zeča, ki se je odbila od igralcev Zeleznikarja, je prišla do Zelka, ki jo je lesebno poslal v mrežo. Dve minuti za tem je isti igralec ostro streljal, toda žoga se je odbila od prečke. V 15. minuti je uspelo gostom, da so dosegli edini gol. Tretji gol je dosegel v 19. minuti Horvat, ki je streljal tik desne prečke v mrežo. V 30. minuti je Norčič nesebično podal žogo Vrtariču, ki je dosegel iz bližine četrti gol. V 40. minuti je iz kota streljal Norčič, a Vrtarič je glavno z glavo poslal žogo v mrežo. Ze naslednjo minuto je Zelko dosegel šesti gol. V zadnji minuti je Norčič iz kakih 30 metrov nepričakovano streljal in vrtar gostov je moral sedmič pobrat žogo iz mreže.

Tekmo je vodil objektivno tov. Drvarič.

Razpored tekem za Obmurje

Za boljši razvoj nogometa in za večjo možnost sodelovanja v tekmovanju za vstop v republiško nogometno ligo, je bilo po sklepu Nogometne zveze Slovenije ustanovljeno Poverjenišvo za nogomet, katero obsega okraje Ormož, Ljutomer, Radgona, Lendava in Murska Sobota s sedežem v Murski Soboti.

Podajamo vrstni red prijavljenih klubov in sekcij:

I. kolo	IV. kolo	VII. kolo
Ormož—Zvezda	Zvezda—Nafta	Ledava—Zvezda
Ljutomer—Mura	Panonija—Mladost	Elan—Rakičan
Rakičan—Panonija	Mura—Elan	Mladost—Ljutomer
Ledava—Nafta	Ormož—Ledava	Nafta—Ormož
Elan—Mladost	Ljutomer—Rakičan	Panonija—Mura
II. kolo	V. kolo	VIII. kolo
Zvezda—Mladost	Rakičan—Zvezda	Zvezda—Mura
Nafta—Elan	Ledava—Ljutomer	Ormož—Panonija
Panonija—Ledava	Elan—Ormož	Ljutomer—Nafta
Mura—Rakičan	Mladost—Mura	Rakičan—Mladost
Ormož—Ljutomer	Nafta—Panonija	Ledava—Elan
III. kolo	VI. kolo	IX. kolo
Ljutomer—Zvezda	Zvezda—Panonija	Elan—Zvezda
Rakičan—Ormož	Mura—Nafta	Mladost—Ledava
Ledava—Mura	Ormož—Mladost	Nafta—Rakičan
Elan—Panonija	Ljutomer—Elan	Panonija—Ljutomer
Mladost—Nafta	Rakičan—Ledava	Mura—Ormož

II. kolo igra 13. maja po sledečem rasporedu:

Zvezda—Mladost v Dolini, službujoči Gerencér Kalman. Ob 15. uri;
Nafta—Elan v Lendavi, službujoči Kerčmar Ervin. Ob 13,30 uri;
Panonija—Ledava v Lakošu, službujoči Ambruš Matija. Ob 15. uri;
Mura II—Rakičan v Murski Soboti. Tekma se odigra po sporazumu;
Ormož—Ljutomer v Ormožu, službujoči Veselič Boris. Ob 13. uri.

III. kolo bo igrano 20. maja, in sicer: Ljutomer—Zvezda v Ljutomeru, službujoči Tibaut Jože. Ob 14. uri;

Rakičan—Ormož v Murski Soboti, službujoči Haki Henrik. Ob 11. uri;
Ledava—Mura II v M. Soboti, službujoči Haki Henrik. Ob 9,30 uri;
Elan—Panonija v Radgoni, službujoči Skafar Jože. Ob 14. uri;
Mladost—Nafta II v Centibi, službujoči Gal Ladislav. Ob 14. uri.
Službujoči odborniki naj v 24 urah po tekmi pošljejo poročila na Poverjenišvo s 5 odst. pobrane takse od bruto inkasa.

Igra se na igrišču prvomenovanega in so vsa društva z disciplinskimi posledicami odgovorna za nastop.

V nedeljo 20. maja vsi v Maribor na majniški izlet, združen z veliko tombolo!

Cetrtsinska vožnja! Posebni vlak Murska Sobota—Ormož—Ptuj—Maribor. Odhod iz Murske Soboti ob 6. uri, iz Ptuja ob 8. uri. Pričetek tombole ob 14. uri. 30 glavnih in nad 1500 manjših dobitkov. Nabavite si tombolske in vozne karte v predprodaji. Dobile se bodo tudi v vlaku. Obiščite turistični Maribor in poskusite srečo!

Obiščite razstavo NOB v Ljubljani

Spominska razstava narodnoosvobodilne borbe, ki je bila odprta v Ljubljani v počastitev 10. obletnice OF, ima velik politični in kulturno-zgodovinski pomen ter zasluži pozornost vsega našega ljudstva. Zbrani material, razni dokumenti, fotografije in drugi podatki, ki ponazarjujejo najvažnejše momente naše NOB, pričajo o preminih žrtvah in junastvu našega ljudstva v boju proti okupatorju in domačim izdajalcem. Zato je razstava tudi pomembno vzgojno sredstvo pri utrjevanju domovinske zavesti našega ljudstva.

Ker je razstava odprta ves mesec maj, ima prebivalstvo vsa možnost, da jo obišče.

Priporočajo se skupinski obiski posebno še iz oddaljenejših krajev. Sole pa naj svoje majniške izlete povezujejo z obiskom razstave. Člani sindikalnih, pionirskih, fizikalnih organizacij ter člani KOZ se pri tem lahko poslužijo popusta na železnici, ki velja za skupinske vožnje. Kolektiv od 5 do 30 ljudi ima 67%, večje skupine pa 75% popusta. Vse potrebne informacije dajejo železniške postaje.

Razstava je v prostorih novozgrajene Građenega inštituta v Dimičev ulici za Bežigradom ter bo odprta ves maj dneвно od 9. do 21. ure. Na razstavišče vozi avtobus izpred kolodvora in izpred pošte vsake pol ure. Vstopnina znaša 20 din, za skupine od 5 oseb dalje 10 din, za vojake in otroke 5 din.

Ce posamezne skupine najavijo svoj obisk informacijski pisarni razstave dan pred prihodom, dobe na razpolago vodiča, ki jim bo tolmačil vsebino razstave. Na isti način se lahko tudi naroči topla hrana v okrepčevalnici na razstavnem prostoru.

Poleg razstave si lahko obiskovalci ogledajo tudi filme, ki jih predvajajo na razstavišču. Dopoldne so na programu domači dokumentarni, popoldne pa umetniški filmi.

Navodilo za pripravo mleka in jajc v prahu za kuhinjsko potrebo

Navodilo za pripravo mleka in jajc v prahu za kuhinjsko potrebo
Mleko v prahu: 10 dkg mleka v prahu razmešaj v četrti litra mrzle vode. Posebej deni v čisto kozico 1 liter čiste vode, katero zavri. Ko voda zavre pusti dobro prevreli. Priporočljivo je, da razmešano mleko v mrzli vodi nekaj časa stoji, da se dobro raztopi.

Jajca v prahu: Pripravi sledečo raztopino: 10 dkg jajčnega prahu dobro razmešaj v 30 dkg (3 dcl) mrzle vode (s sibo) in pusti 3 do 4 ure na hladnem prostoru, da se popolnoma raztopi. 4 dkg raztopine nadomešča 1 celo jajce.

Za samostojne jajčne jedi in omelette: Vzemite: 8 dkg raztopine iz jajčnega prahu (kot preje navedeno) in 1 celo jajce, ta je 2 tretjino jajčne raztopine in 1 tretjino svežih jajc.

Dražbeni oklic

Dne 15. junija 1951, ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 20 dražba nepremičnin in sicer 1/2 vl. št. 233 k.o. Moščanci, celega vl. št. 273 k.o. Moščanci in 14/36 vl. št. 192 k.o. Dolina. Cenilna vrednost navedenih nepremičnin 46.238,50 din.

Najmanjši ponudek 46.238,50 din. Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede navedenih nepremičnin v škodo združitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na sodni deski.

Okrajno sodišče v Murski Soboti dne 25. aprila 1951.

MESTNI KINO V MURSKI SOBOTI

predvaja od 11. do 13. maja 1951 ameriški film: »Brzovaj na zapad«.
Od 15. do 17. maja 1951 jugoslovanski film »Življenje je naše«.

Dva nagrobna spomenika prodam. Vprašati Maribor—Studenci, Ruška c. 108 od 14. ure naprej.

Prodam: štiridelno okno, komplet z »Eslinger« roletami, 200 cm široko in 125 cm visoko, in eno okno iste višine v širini 120 cm. Okna so nova in enkrat s firnežem impregnirana. Na ogled pri Gerič Ludviku, mizarju, Murska Sobota, Gregortičeva 34.

Razveljavljam osebno izkaznico, izdano od Pov. za notranje zadeve v Ljutomeru pod števil. 0236767 na ime Stanjko Jože, Precetinci 25.

Iščem pridno gospodinjico brez otrok, ki je vajena poljskega dela. Poleg posestva, ki je srednje veliko, posedujem še malo obrt. Naslov v uredništvu »Ljudskega glasa«.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam pomagali v bolezni in smrti naše drage

Margite Baranja

ter poklonili cvetje za njen grob, se najpriščneje zahvaljujemo.

Družina Baranja

V Nemčavcih, 20. aprila 1951.

Pajnhard Lojze, kleparstvo

Križevci pri Ljutomeru

Izdeluje razno kuhinjsko posodo in strelovode. Izvršuje stavbena dela in vodovodne inštalacije.

Republiško podjetje za pospeševanje kmetijstva

KMETIJSKA OSKRBA - Ljutomer

Zalaga okraje: Ljutomer, Mursko Soboto, Radgona in Lendavo s kmetijskimi stroji, rezervnimi deli, umetnimi gnojili in zaščitnimi sredstvi. Dobavlja vse vrste semen in jih tudi odkupuje. Trudi se, da dobavlja pravočasno in kvalitetno blago, saj s tem zvišuje kmetijsko proizvodnjo.

VINOGRADNIŠKA ZADRUGA PRESIKA

Zadružniki VINOZ vestno izpolnjujejo svoje naloge. VINOZ se je po preteku petih let gospodarsko in finančno dvignila, tako da je lani izplačala zadružnikom 90 dinarjev na trudo-dan. Poleg tega ima še v dobro pri NB nad en milijon 800 tisoč dinarjev. Zadružniki VINOZ Presike se zavedajo, da je njih življenje danes lepše, zato vlagajo vse sile za čimprejšnjo izgraditev socializma v naši državi.

KMETIJSKA ZADRUGA SLATINA RADENCI

nudi razno kuhinjsko posodo, tekstilno blago, kemične izdelke in steklo. Priporočamo se za čimvečji obisk.

Vsi na TOMBOLO 13. maja v M. Soboti! Pohitite z nakupom kartic!

Katja Špurova:

PRVI MAJ

(Konec)

Jetnice so posedle na zemljo, na rosno trato ali od rose vlažna bruna, razmetana po trgu. Ob cesti je stala vrsta kotlov in iz njih se je kadila juha, skisana mlečna juha. Jeli so jim deliti.

Vse to, kar se je tu dogajalo, je bilo tako groteskno, tako odvratno in strašno, da je presegalo običajno dojetje človekovih čutil.

Paznice so švigale med jetnicami kakor zle furije. V rokah so držale samokrese in prst na sprožilcu. Divjale so in kričale in še vedno histerično pretile, dasi so se njihovi hripavi glasovi nekako neslišno izgubljali v hrupu ljudi in reči.

Jetnice, drgetajoče od bolečin in utrujenosti, so se zgnete okrog kotlov. Mnoge pa niso imele moči, da bi vzele skledo in se šle drenjat. Mnoge so se zbale tega zajtrka; utegnili je biti zastrupljen. Še vedno so bile v njihovih rokah, prepuščene jim na milost in nemilost in njihova okrutnost je tem bolj naraščala, čim bolj se je bližal njihov dokončni poraz. Večini pa je bilo zdaj nad vse važno samo to, kako in kje bi mogle najhitreje opraviti telesno potrebo.

Niso vedele kaj nameravajo z njimi. Čemu jih vodijo s sabo, ko jim je sovražnik že tik za petami? Med jetnicami so se širile govorice, da se mestu od obeh strani bližajo osvobodilne vojske. Krožila so svarila, naj se ne pustijo vleči dalje, ker bi to pomenilo najstrašnejšo smrt. Spravili jih nameravajo do Rostoka, tam pa na ladje in jih na morju potopiti. Na vsak način morajo ostati tu in se obdržati pri življenju, vztrajati le še malo!...

Počitek je trajal morda pol ure. Počitek to ni bil, pač pa nekakšno mrzlično drgetanje, omahovanje med upanjem in obupom, strašno kluvanje bolečin v nogah, neutolajljiva potreba po jedi, po kakšni koli jedi... Tedaj se je na trgu nenadoma pojavil lagerkomandant, majhen, rejen, v svoji tudi ta dan brezhibno snažni in zlikani uniformi. Kričal je nad paznicami in takoj se je nad trgom raznesel kratek in oster ukaz:

»Sofort weitergehen!... Kdor se bo upiral, bo ustreljen! Paznice so znova potegnile samokrese, vojski so držali puške v pripravljenosti. Jetnice so počasi vstajale in se jele

uvrščati v peterostope. Kratak odmor jim je prinesel nove muke; noge so otekle, pri vstajanju so se bolečine podestorile. Mnoge so se onesveščale in od izčrpanosti niso mogle več stati. Močan udarec v obraz jim je vračal moči.

Dva kilometra je bila dolga cesta med Damgartenom in naslednjim mestecem, Ribnitzem, Povorka jetnic pa se je vlekla po njej tri ure. Na mnogih mestih se je pretrgala, se razdelila v posamezne skupine in paznice niso imele več moči, da bi jo strnile.

Pokrajina skozi katero so hodili, je ležala ob morskem zalivu. V daljavi so se že zasvetila jadra čolnov. Spredej pa so ležali travniki in na njih je, že visoko zrastle trava. Iz zemlje je dehtela prijetna pomladanska gorkota. Ob cesti so se v travi svetlikale drobne marjetice. Čudovito lep je bil dan! Naravni red se ni izpremenil, pomlad je prihajala!

Dolgo je trajalo, preden se je na glavnem ribniškem trgu zbrala večina jetnic. Na tistem trgu je stala cerkev in okrog nje gozdček kostanjev. Tam je bila majhna vzpetina, porasla s trato, na pol v senci razkošno ozelenelih dreves. Večina jetnic si je tam raprostrla svoje odeje in se utaborila na njih. Tu jih je prav za prav ustavila gneča vozil in ljudi, ki so se v nekakšnem nepojmljivem krogu vrtela okrog tega mesteca. Videti je bilo, da prihaja zdaj val beguncev tudi iz nasprotni smeri.

Več sto najbolj izčrpanih jetnic so spravili v izprazen hotel ob cesti. Med jetnicami se je raznesla vzpodbujajoča novica, da jim bodo tu pripravili kosilo.

Pozlačena kazalca velike ure na mestni hiši sta se pomikala proti enajsti uri. Nekje so bili nameščeni radijski zvočniki, ki so nekaj razglašali, česar pa spričo trušča vozil ni bilo mogoče razumeti. Po brezglavem obnašanju paznic, po zmedbi in vrvežu okrog njih so jetnice skušale uganiti, kakšen je položaj okrog mesta. Potekale so ure in postajalo je jasno, da jim kosila ne bodo dali. Nenadoma pa je med njimi jela krožiti novica, da je bil dan mestu ultimatum: naj se do četrte ure popoldne preda, ali pa ga bodo bombardirali.

Zmeda v mestu je stalno naraščala. Večino jetnic so znova pognali na noge, hoteč jo gnati dalje iz mesta. Toda že v predmestju se je strašno klobko progastih okostenjakov do kraja raztrgalo. Paznice, ki so sprva še brezglavo hodile z njimi, so se jele pomalem izgubljati.

Cesta iz mesta je bila natrpana z vozili in ljudmi, v občestnih jarkih so ležale odeje in jetniški jopiči. Tu pa tam so ob cesti sedeli jetniki — v skupinah so se jeli vračati proti

mestu, iz bližnje vasice, kamor so bili že prišli in odkoder so se zdaj razlegali vzbui topov, nad vasico pa se je dvigal gost črn dim.

Za mestom je ležalo polje in tu je med ozelenelimi setvami hodilo stotine jetnic in jetnikov, pa tudi takozvanih »prostovoljnih«, Poljakov in Rusov. Pihal je veter in v vetru so valovale setve, podobne ogromni preprogi iz zelenega žameta. Jetnice se niso mogle nagledati lepote ozelenelih njiv. Nekaj se je razmeščalo v njihovi notranjosti, izpolnjeni zgolj s sovražtvom. Nad poljem se je bočilo sinje nebo, na gosto posejano z drobnimi belimi oblaki. Viseli so tam v strnjjenih vrstah, podobni čredam jagnjet.

V mestu je preteče zatulila sirena. Že se je zlovešče oglasilo letalo — en sam izvidnik je zaplaval proti mestu, v širokem loku zakrožil nad njim in že se je kot lastovka urno dvignil pod oblake.

Mesto je zatajilo dih. Jetnice razkropljene po polju in v predmestju, so trepetajočih src čakale. Ura je morala biti vsak trenutek štiri.

Nad mestom se ni nič zganilo. Tedaj pa so se izpod oblakov oglasili kovinsko čisti, ubrani glasovi dvanajstih motorjev — v soncu so se zalesketala krila železnih ptičev, lahko so se drseli po zračni poti proti mestu, podobni ogromnim golobom.

Veličastno so potekali trenutki — valovila je mlada setev, čebele so nemoteno brenčale svoje pomladanske viže, v ozadju je zamolklo šumel smrekov gozd, oglašali so se vzbui in črn dim se je vil visoko pod nebo. Tam spredej pa je ležalo mesto in sekunde so mu bile štete...

Tedaj pa — trenutki zadoščenje za vse nepopisno gorje so prihajali!

S svetlordeče strehe sredi mesta je zaplapolala prva bela zastava! In v sekundah, ko so iznad streh zaplapolale nove in nove bele zastave, dokler ni bilo vse mesto v eni sami beli barvi, znaneči predajo in prošnja za priznanje, ko so nad mestom počasi letela bela letala, ko so jetnice žarečih oči zrle, kako prosijo tisti, ki so doslej samo ošabno zahtevali in neprizanesljivo kaznovali — v tistih sekundah se je jelo nekaj drobiti v njih, nekaj se je v njih čudovito sproščalo — človek, do kostnega mozga ponižan in razžaljen, ta človek se je v sleherni njih zdaj osvobajal... Prišla je tako težko pričakovana ura plačila — prišla je prvega maja, svetlega, prekrasnega, vsezmagujočega prvega maja!